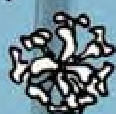
14. god. 4. broj
2012. god.

ZORNICA
nova

U tijelu zdravlje, u duši mir, u mislima
radost, u srcu mladost, u radu uspjeh,
puno sreće i lijepih snova neka
vam donese Božić i
godina Nova!

ZORNICA nova

List za Hrvate katolike
14. godište 4. broj - prosinac 2012. godine

DOŠAŠĆE - SVJETLO

U doba Došašća, kad palimo svijeće na adventskom vijencu, postavljamo si pitanje: gdje je svjetlo u našem životu? Grupa ljudi zalutala je u katakombama i nikako nisu uspijevali pronaći izlaz. Počeo ih je hvatati strah, jer im se baklja polako gasila. Kako će ikada više izići ako ostanu bez svjetla? Kako će se kretati u potpunom mraku? Što ako padnu i ozlijede se? I tko zna kakva se sve stvorenja kriju u ovoj tami? Što se više baklja gasila, strah je rastao i postajao nepodnošljiv. Mrak ih je doslovce počeo gušiti. Naposlijetku dogodilo se neizbježno. Zadnji titraji plamena su nestali i prekrila ih je tama. Ukočeni od straha i suočeni sa svojim najcrnjim mislima stajali su jedno vrijeme. No, nakon nekog vremena, kada su im se oči priviknule na tamu, u daljini su ugledali vrlo slab tračak svjetlosti. Isprva nisu mogli vjerovati, no, obzirom da su svi vidjeli isto, odlučili su oprezno krenuti u tom smjeru. Nakon nekog vremena postalo je jasno da se približavaju izvoru svjetlosti. Ohrabreni, nastavili su dalje i ubrzo pronašli izvor svjetla. Bilo je to sunce, koje je ulazilo kroz jedan otvor, dovoljno velik da kroz njega izađu. Nakon što su izišli i izgrlili se od sreće, jedan od njih reče: „Znate li da vjerojatno nikad ne bismo pronašli ovaj izlaz da nismo ostali bez svjetla?”
I tako u ovo doba kad je najduža noć, kad je tama na vrhuncu, dobivamo nagovještaj najvećeg svjetla, dolaska Krista Isusa. U zadnje vrijeme se puno govori o tome kako se gubi pravi duh božićnog blagdana zbog „tekovina” potrošačkog društva i kako ovaj blagdan unutrašnjeg svjetla postaje blagdan izvanjskog svjetla sa milijardama žaruljica. Slažem se s tim, ali ipak razmišljam... Nije li i to svojevrsno pomračenje? Možemo se ljutiti, osuđivati i kritizirati, no, hoće li svijet zbog toga postati bolji? Ali, ako se podsjetimo na mudre riječi koje nam kažu da ako želimo promijeniti svijet, najprije promijenimo sebe, tada možemo to pomračenje pravog duha Božića doživjeti kao tamu koja će nam, ako budemo imali oči da vidimo, pomoći da ugledamo ono pravo svjetlo. I tako, umjesto da grčevito stišćemo baklju u ruci u strahu da će se ugasiti, bolje je da hrabro kročimo naprijed s povjerenjem u mudrost koja je veća od ljudske. Jer ono svjetlo koje nalazimo nakon „mračne noći duše” daleko je snažnije od onog koje smo imali prije.

Zornica arch.

IZ SADRŽAJA:

Uredila: Milica Klaić Tarađija

Omotnica: Raffaello: Sveta obitelj s janetom / Prado / Akoš Kolar: Vitraž u Iloku

Grafička priprema: Tomislav Tarađija
Broj ostvaren uz novčanu pomoć:
A kiadványt finanszírozta:
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Osnivač i nakladnik: Zaklada Zornica

Adresa uredništva: Kökény, Kossuth Lajos 10/b.
Tel-fax: 72-462-114; Mobitel: +36-30/411-04-61
e-mail: milica40@freemail.hu, zornicanova@gmail.com

HU ISSN 0866-5788

Dragutin Tadijanović

Dugo u noć, u zimsku bijelu noć

Dugo u noć, u zimsku gluhu noć
Moja mati bijelo platno tka.
Njen pognut lik i prosjede njene kose
Odavna je već zališe suzama.
Trak lampe s prozora pružen je čitavim dvorištem
Po snijegu što vani pada
U tišini bez kraja, u tišini bez kraja;
Anđeli s neba, nježnim rukama,
Spuštaju smrzle zvjezdice na zemlju
Pazeć da ne bi zlato moje probudili.
Dugo u noć, u zimsku pustu noć
Moja mati bijelo platno tka.
O, majko žalosna! Kaži šta to sja
U tvojim očima
Dugo u noć, u zimsku bijelu noć?

Svim čitateljima želimo blagoslovljen Božić i sretnu Novu godinu!

Božić s Marijom

Nekada je bio običaj da se kroz čitavo Došašće u misama zornicama s Marijom čekao Božić. Danas crkva želi da nas barem ona dovede svome Djetetu koje dolazi k nama. Marija je živjela svoj normalni život u Nazaretu, kad njoj se ukazao Gabrijel anđeo Gospodnji, i navijestio joj da će roditi sina Božjeg.

Evo, Marija ima jednu tajnu koju ne može nikom kazati, nitko njoj ne bi vjeroao, zato ide u pohode k Elizabeti koja će je razumjeti. Marija je svojim pohodom donijela pravi Božić Elizabetinoj kući.

Marija nam može biti uzor u poniznosti. Kod samoga svog pohoda k Elizabeti ona je pokazala najdivniji primjer poniznosti. Kada je postala majkom samoga Boga, došla je k Elizabeti da joj bude sluškinjom. A kad Elizabeta slavi Mariju kao Majku svoga gospodina, Marija to ne može slušati, nego slavu upućuje prema Bogu. Ona od svog srca zapjeva slavu Božju: „Veliča duša moja Gospodina!" Tako se Marija pokazala pravom učiteljicom poniznosti.

Božić je također blagdan poniznosti. Božić je blagdan poniznoga Boga.Veliki Bog postao je maleni Bog, Božić. Sišao je s nebesa. Ne samo da je sišao postavši čovjekom, nego je postao siromahom. Stoga Božić uistinu može slaviti onaj čovjek, koji bi htio biti ponizan. Samo malene duše mogu s pastirima ući u betelehemsku štalu. U katedralu rođenja u Betlehemu može se ući samo, ako čovjek sagne glavu, ponizno.

Na Božić su anđeli navijestili pastirima veliku radost. Božić je postao blagdanom radosti. Kako pjeva naš narod u božićnom slavlju: „Veselje ti navješćujem, puče kršćanski, jerbo se Kralj u Betlemu rodi nebeski!"

Božić je blagdan radosti. Javljam vam veliku radost koja će biti svem narodu. To je božićna poruka cijelome svijetu. Elizabeti Marija je donijela u svom krilu još nevidljiv izvor svake radosti, donijela je svoje Božansko Djetešce. S Isusom je donijela radost malom Ivanu i njegovoj majci. Marija i dandanas sa sobom nosi taj isti izvor radosti. Gdje je Marija, tamo će biti i Isus. Marija je zora, a sa zorom dolazi sunce. Gdje je Isus tamo je i njegova radost.

Božić je blagdan mira. Mir judima na zemlji. U miru, u pola noći, u tišini samotne štalice Bog je došao na našu zemlju. Ni danas ne možemo doživjeti pravi Božić bez mira u svom srcu. Mir u srcu pravi je božićni anđeo, koji daje čovjeku doživjeti Božić.

Prije nekoliko godina bio sam u Svetoj Zemlji, tako i u Betlehemu, u Bazilici rođenja. Slavili smo misu blizu onoga mjesta, gdje se Isus mali porodio na ovaj svijet. Tamo sam rekao vjernicima, prije dvije tisuće godina Židovi nisu primili Isusa, Mariju i svetog Josipa. Mi smo uvjereni, da smo onda živjeli, mi bismo ih sigurno primili u naš dom. Prije trideset godina jedan pisac je zvao telefonom silne obitelji i župne urede i rekao je, da on se zove Josip, rodila mu žena Marija, i sad su je izdali iz bolnice sa djetetom. Nema ih kamo odnijeti, da li bi im mogli dati konak dok nađe odgovarajući stan. Nitko ih nije htio primiti, neki su obećali novac, drugi su rekli da odu u hotel, a račun će im platiti, no većina je rekla, nažalost nemaju mjesta za njih. Je li bismo mi pustili u naš dom nekog, tko nema gdje spavati? Ili bismo mu kazali: „Gubi se ispred naših vrata! Za tebe nema mjesta u našem životu!"

Evo Crkva nam poslala našu Majku Mariju, da nam donese Božić. Pozovimo je mi sami k sebi, neka i nas nauči biti poniznima, smirenima i radosna srca. Tada ćemo zaista proslaviti Božić, jer ćemo ga istinski doživjeti. A to će biti početak i uvod našeg vječnog Božića. Amen.

Ladislav Bačmai
župnik

Tebe žeđa duša moja, tebe želi tijelo moje, kao zemlja suha, bezvodna. U Svetištu sam tebe motrio gledajuć ti moć i slavu. Ljubav je tvoja bolja od života, moje će te usne slavit.

Ps 63

Susret s Gospodinom

Mi se dnevno susrećemo s ljudima. Nekima se susretima radujemo, a neki nam teško padaju, za neke susrete se pripremamo, a za neke ne! Ako nam je stalo do nekoga, onda ćemo se pripremiti za susret s njime. Svima vam je poznato iz vaših obitelji, kako mama, a onda šesto puta i svi s njom znademo pripremati, čistiti da bi nam bio ugodan i lijep susret sa voljenim prijateljem ili s nekim od rodbine. Kao kršćani, mi smo opet pred jednim velikim i radosnim susretom. Dolazi nam Božić Za nas kršćane to je najveći obiteljski blagdan, za taj blagdan imamo velike i lijepe običaje. Stariji o tome mnogo znaju reći. Ako znamo što je to Božić, onda moramo odmah shvatiti da je to susret Boga i čovjeka, druga Božanska Osoba postala je čovjekom. U vjerovanju govorimo: ...radi nas i našega spasenja sišao s nebesa. Taj Isus nam je obećan već u Starom zavjetu. Za njega se moramo pripremiti da bude lijep i radostan. Bog želi da po nama bude u svijetu, da nas zateče budne u molitvi i raspjevane njemu na slavu. Ovo vrijeme, vrijeme Došašća, Adventa je za tu pripravu najbolje. Čekajući ga ćemo i mi čistiti, spremati, prati, a sve to moramo prvenstveno odraditi i za svoju dušu. To činimo na svetoj ispovijedi. Da bismo se pripremili za ispovijed i pokoru, dobro nam dođe prispodoba o susretu mladića s Isusom kojega nam donosi sveti Matej u svome Evanđelju.

I gle, pristupi mu netko i reče: - Učitelju, koje mi je dobro činitida imam život vječni?
A On će mu: - Što me pitaš o dobrome? Jedan je samo dobar! Ali ako hoćeš u život ući, čuvaj zapovijedi.
Upita ga: - Koje?
A Isus mu reče: - Ne ubij! Ne čini preljuba! Ne ukradi! Ne svjedoči lažno! Poštuj oca i majku! I ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga!
Kaže mu mladić: - Sve sam to čuvao. Što mi još nedostaje?
Reče mu Isus: - Hoćeš biti savršen. Idi prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu! A onda dođi i slijedi me, idi za mnom! Na tu riječ ode mladić žalostan, jer imaše prevelik imetak.

Za svetu je ispovijed potrebno ispitati svoju savjest, pokajati se za svoje grijehe, odlučiti da neću više griješiti, ispovijediti se i izvršiti naloženu pokoru. Riječi pokajanja su: - Kajem se od svega srca što sam uvrijedio Boga najveće i najmilije dobro. Žao mi je od svega srca i čvrsto obećajem da ću se popraviti i da neću više griješiti. Nakon dobre svete ispovijedi treba ići više puta na svetu Pričest, Tu primamo Isusa koji je naše spasenje i koji je rekao: - Ako ne budete jeli Tijela Sina Čovječjeg i pili njegove krvi, ne ćete imati života u sebi!

B. H.

Jedna se čitava gradska četvrt preziva po njemu

Pododom 65. rođendana Franje Benkovića župnika, papinog prelata u Đuru

Rođen je u hrvatskoj Bizonji (Bezenye) 7. svibnja 1947. godine. Poslije teološke naobrazbe obavlja dužnosti župnika Crkve Svetog Duha u Juri (Győr). Razvija mnogostranu djelatnost, vodi skrb o svojim katoličkim vjernicima. Godine 1993. izgrađen je Katolički školski centar Vilmoša Apora u jugozapadnom dijelu Đura (Marcalváros II. što se u današnje vrijeme u gradskom folkloru naziva po njemu „Ferenc-štadt"). Ustanova se sastoji od vrtića, osnovne škole i gimnazije. Naime, Marijin red školskih sestara (tzv. Maristi) donio je odluku da u Mađarskoj, nakon četrdesetogodišnje pauze u Đurskoj crkvenoj županiji ponovono utemelji redovničku zajednicu, čiji je sastavni dio i ova školska ustanova, kao i Crkva Svetog Duha, izgrađena u lipnju 1987. godine. Mnogi roditelji potražili su župnika ove crkve, Benkovića, da se izgradi škola, čiji je isphod bio utemeljenje Zaklade Vilmoša Apora 1990. g. Cilj Katoličkog školskog centra je da uz nesebično zalaganje Marijinog reda školskih sestara učenici budu odgojeni u katoličkom duhu s naročitim osvrtom na učenje stranih jezika. Zaklada smatra svojom zadaćom da pored nastave i odgoja obrati pozornost i na tjelesni i duhovni razvoj učenika, da im osigura izvan škole športske, rekreacijske, duhovne programe (zgrade, športski tereni, športska oprema). S obzirom na katoličku duhovnost zadužbina odaje zanačaj obitelji, kao najmanjoj i najvažnijoj čestici društva, te sve ove podobnosti želi osigurati i roditeljima učenika. Iz ovog složenog zadatka proističe da su dužnosti velečasnog Benkovića mnogostrane i svakodnevne. No valja istaći kako on s ostalim hrvatskim i mađarskim svećenicima u gradu Đuri, kao i u Gradišću, održava dobru suradnju.

Đuro Franković

Čarolija zajedničkih trenutaka u obitelji

Božićni blagdani su vrijeme radosti i darivanja. Svom djetetu možemo darivati svoju pažnju, tople osjećaje, ali ruku na srce: djeca se najviše raduju igračkama pod borom. Darivati ih najveći je užitak, jer nitko se tako ne veseli darovima kao ona. Poklon ne treba biti skup da bi se pokazalo koliko nam je stalo do nekoga. Izvana i iznutra mora biti popunjen našom ljubavi. Davati i primati od srca, tako je to jednostavno. No, na koji dan otvaramo darove i tko ih uopće stavlja pod bor, ovisi o običajima svake obitelji. Božićno razdoblje je i inače dobra prigoda da se stvore obiteljske tradicije. Pokazati radost svojoj djeci vlastitim primjerom za početak. Uvesti rituale koje će djeca pamtiti kao posebne kada odrastu, koje će prenijeti, u istom ili promijenjenom obliku, svojoj djeci. I darivanje je dio božićnih obreda. Znaju li nam djeca tko im donosi darove? Poklanjamo li djeci čaroliju božićne bajke s darovima ispod bora koje donosi tajanstvena osoba ili im nudimo stvarnost da poklone kupuju mama i tata? Donosi li darove mali Isus, Djed Mraz ili Djed Božićnjak? Odgovori se razlikuju od kuće do kuće. Kod nas mali Isusek nosi darove, jer to je njegov rođendan i on nam za svoj rođendan nosi darove. Kako je to plemenito od Njega, za svoj rođendan daruje druge. A mi mu možemo uzvraćati našu ljubav i dobrotu. Rođendansku proslavu prethodi priprema, zajednička izrada božićnih čestitiki i dekoracija, paljenje svijeće na advenstskom vijencu, pravljenje sitnih kolačića, zajedničko kićenje bora i molitva za božićni ručak. Iako bi mali Isus poklone trebao donijeti tek iza Njegova rođenja, znači iza polnoćke, moja djeca ne mogu sačekati božićno jutro. I neka, tu sam popustljiva, darujemo se na Badnjak kako sam to naučila u svom djetinjstvu. Često im pričam kako je bilo dok sam bila mala, što me je veselilo, kako su izgledali naši blagdani. Istinite priče za njih su najzanimljivije. I tako malo -pomalo naučimo cijeniti male, ali posebne trenutke u životu. Djeca se osjećaju posebno voljenom u to vrijeme, kućom vlada topla atmosfera koja sigurno puno više vrijedi od najskupljeg poklona. Čarolija traje danima, a da bi ona mogla djelovati, svim srcem se mora vjerovati u nju. Još uvijek vjerujem u čarobnu moć darivanja, snagu ljubavi. I dok vjerujem mogu ostati dijete. Jer djeca se raduju sitnicama, vesele se svakom danu, veselje ne zadrže za sebe. Od malog Isusa u meni, to jest od srca, Sretan Božić svakome želim!

Timea Šakan Škrlin

Vjerski život kaniške hrvatske zajednice

Članice pjevačkog zbora i Velike Kanjiže u Đudu

Kad sam dogovorila susret sa predsjednicom Hrvatske narodnosne samourave u Velikoj Kanjiži, Marijom Vargović, bila sam sigurna da će me izvijestiti o zanimljivim, nadasve korisnim priredbama u ovo predbožićno vrijeme. Razgovarale smo u prostoriji počasnog konzulata RH, gdje je smještena i samouprava, gdje se održavaju priredbe, susreti, zasjedanja, probe orkestra i pjevačke skupine te tečajevi hrvatskog jezika.

- Drugi prosinca je prva nedjelja Došašća, vaše će predbožićne pripreme početi već tada ili nešto kasnije ?

- Počinjemo već tridesetog, studenog, tada ugošćujemo Ogranak „Seljačke sloge" iz Buševca, koji kontinuirano djeluje od 1920. g., a za dugogodišnji rad im je predsjednik Republike Hrvatske dr. Ivo Josipović dodijelio Povelju Republike Hrvatske za izniman doprinos promociji i održaju tradicije folklorne kulture i stvaralaštva hrvatskog naroda. Za njihov jednosatni program odabrali smo crkvu Srca Isusova. Zajednička je to akcija sa lokalnom samoupravom našeg grada.

- Hoće li biti i redovite svete mise na hrvatskom jeziku?

- Naravno, misit će i ovaj put vlč. Blaž Horvat iz Varaždina, datum misnog slavlja je 9. prosinca, a lokacija Bolnička kapela. Nakon mise je na programu predbožićna pobožnost, uz razmišljanje, molitvu i nastup našeg mješovitog pjevačkog zbora. A 16-og prosinca ponovo nastupa naš zbor u Bolničkoj kapeli, želimo našim četrdesetominutnim programom dočarati pravi božićni ugođaj. Marija Vargović je rado govorila i o vjerskim programima tijekom 2012. godine koji su također bili više nego uspješni.

Nezaboravno je gostovanje baš na spomendan svetoga Vinka 22-og siječnja, kada su na poziv varaždinskog biskupa pjevači i svirači iz Velike Kaniže te Serdahela gostovali u tamošnjoj katedrali. Kako veli gospođa Marija, biskupa je zanimalo kuda to odlazi njegov svećeni Blaž misiti, pa je omogućio hrvatskoj zajednici da se predstavi u prvostolnici. *„Vaše pjevačice u narodnoj nošnji privuku pozornost na hodočašćima koje organizira Hrvatska državna samouprava, a koje ste inicirali Vi, kao predsjednica Odbora za kulturu i vjerska pitanja u prijašnjem mandatu. Bili ste na Malu Gospu u Santovu."*

- I ne samo tamo, nego smo 13-og sedmog 2012. ponovo hodočastili u Homokkomárom, gdje imamo prilike pjevati za vrijeme mise.

Na kraju razgovora je gospođa Marija napomenula, kako bi slijedeće godine ponovo rado povela pjevačku skupinu koja djeluje u sklopu hrvatske samouprave u Hrvatsku, jer je vidjela koliko je značio siječansjki varaždinski nastup za sve članove pjevačke skupine. MKT

Prva nedjelja Došašća

Homilija vlč. Ladislava Ronte na svetoj misi u Kukinju 2-og prosinca 2012.

Opet smo dočekali jedan novi Advent, novi početak. Završili smo prošlogodišnje blagdanske cikluse, zavjesa je spuštena. Božanska drama Utjelovljenja, Otkupljenja, i Posvećenja odigrana kroz jednogodišnji liturgijski period. I što sad slijedi? Počinjemo iznova. Barem mi, koji smo još u gledalištu života. Onima koji su ostavili svoja mjesta, koji su ispali iz naših redova, već se ukazao drugačiji prizor. Oni ne promatraju vjerske tajne kroz ogledalo, nejasno kao kroz sliku i malgu, nego su s vrhovnom realnošću suočeni licem u lice. Oni više nemaju što očekivati, za njih više nema Došašća, jer su došli do konačnog cilja. A mi još uvijek čekamo. Čekat ćemo kroz onoliko godina, koliko nam još preostaje do svršetka zemaljskog puta. To je naš životni advent, koji ne traje samo četiri tjedna, nego cijeli naš vijek. Jer dok smo ovdje, neprestano čekamo Gospodina moleći: Dođi kraljevstvo Tvoje. Rečeno nam je objavljeno, znamo da Gospodin dolazi. A mi mu idemo u susret, slijedeći i slušajući svoga Ivana Krstitelja, Svetu Crkvu. Bog nam doista dolazi u susret. Još ga ne vidimo, ali čujemo njegov glas. Poslao nam je svoju posjetnicu, pozvonio je na vrata našeg srca i naše duše. Njegove riječi odzvanjaju u svim crkvama, čitaju se u bezbrojnim primjercima tiskane Objave na svim jezicima. Ne može se nitko ispričati da ne može čuti poziv Božji i doći do njegove pisane poruke. I ne samo da nam govori, on upućuje svoju Riječ. Utjelovljena Riječ je u svom ljudskom obliku prebivala među nama, ali i dalje prebiva među nama na otajstveni način, hraneći nas vlastitim tijelom i krvi.

Zašto ga mnogi ne čuju, zašto ne osjećaju njegovu prisutnost? Zato što i mi trebamo učinti korak prema njemu. On je pozvonio na naša vrata, ali poštujući našu slobodu ne ulazi, dok mu ih ne otvorimo. On stalno šalje zrake svoje milosti, ali i mi trebamo prijemni aparat srca postaviti na istu valnu dužinu. Inače glasa, prijema nema. I makar koliko se čovjek trudio da odgonetne tajne svemira, da otkrije smisao bivstvovanja, neće uspjeti dok uporno izbjegava kontakt s Bogom. Njega neće otkriri, dok mu ne otvori svoje srce. Počinje novi Advent. Bog nam je još dao vremena za pripravu i doček. Poslušajmo upozorenje za pripravu Krista Spasitelja što nam upućuje kroz današnje evanđeosko čitanje: Pazite na se, da vam srca ne otvrdnu od razuzdanosti, pijanstva i tjeskobnih briga za život. Bdijte i molite se!

Foto: T. T.

Moj Božić

Pišu učenici pečuške hrvatske škole

Petra Balogh, 6. razred:
Moj omiljeni blagdan je Božić, zato jer su obitelji svake godine zajedno. Volim se i pripremati za Božić, na primjer: pospremati sobe, kititi bor, uljepšavati kuću ... Naravno volim i darovati, ali nekad ne mogu izdržati i pogledam poklone. Ali ja mislim, to je najbolje kada pada snijeg, i šetamo po ulici, i sve su kuće osvijetljene.

Reka Balogh, 4. razred:
Ja zato volim Božić, jer jako uživam u božićnim pripremama. Volim praviti adventski vijenac, volim veliko pospremanje u kući, kititi jelku… Ali, najviše to volim, kada je zajedno cijela obitelj. Jako je ugodan osjećaj kada posjećujemo rodbinu i prijatelje. Kod kuće, kada otvaramo poklone, na to mislimo kako je dobro što je Božić. Ali to je najbolje, kada cijela obitelj zajedno slavi Božić. Jer bit Božića je upravo to: obitelj!

Laura Eršek, 5. razred:
Došlo je i to doba u godini. Prosinac, kao zadnji mjesec u godini, prosinac kao mjesec darivanja, mjesec rođenja Isusova, mjesec kad intenzivnije mislimo na one koji su nesretni, i koji nemaju sve što mi imamo sami. Najljepši mjesec za mene je prosinac. Volim okićeni grad, okićene ulice i trgove, lampice, vrući kesten i božićne pjesme. Božić je praznik ljubavi, praznik obitelji, praznik rođenja Isusova! Kod nas za vrijeme božićnog tjedna cijela obitelj je doma, i tog tjedna nema više škole. Mama peče kolače i dekorira kuću. Nikome se ne žuri, svatko ima vremena igrati se samnom. Svakog Božića igramo maratonski Monopoly. Ovogodišnji Božić bit će nešto izuzetan! Moja tetka i njena obitelj živi u Brightonu i svi mi, sa bakom i djedom zajedno, putujemo kod njih. Bit ćemo svi skupa zajedno. Čekam vrijeme darivanja. Volim darivati. Zbog toga sam uvijek uzbuđena, nadam se da će se svakome svidjeti moj poklon. Nacrtala sam im nešto lijepo, nešto osobno. Mama mi uvijek kaže da su oni najljepši pokloni, koje sami izrađujemo. Poklon od srca do srca. Svakome želim čestit Božić!

Ivana Božanović, 6. razred:
Božić je najljepši blagdan na svijetu. Svake godine već prije Božića počinjemo se spremati. S mamom ukrašavamo cijelu kuću, a ja već razmišljam o poklonima koje bih htjela dobiti. Za to mi ne treba puno vremena da izmislim što bih htjela dobiti. Mama se već rano jutro budi da peče i kuha. Uvijek je jako fina hrana, jer mama skuha što ja volim. Tata i ja ujutro idemo po bor kod naših prijatelja u Semelj. Uvijek ja biram naš bor. Kod kuće ga umetnemo u stalak, uvijek se smijemo, jer nikad ne stoji kako bi trebao. Poslije kad smo gotovi s tatom, idem mami pomoći panirati meso, to je uvijek moj posao. Poslije operem stol i tanjure. Poslijepodne okitimo drvo, i ja uvijek razbijem jedan ukras. Svake godine moja obitelj zajedno slavi Božić. Uvijek smo kod nekog drugoga. Ove godine idemo u Kukinj kod tetke. To volim najviše kad je cijela obitelj zajedno. Glavno jelo je uvijek riblja čorba. Poslije popričamo, smijemo se, igramo se. Pa onda stignu darovi pod bor! Uvijek dobijem ono što želim. Kod nas u Udvaru uvečer u 10 sati idemo na misu. Svake godine idem s roditeljima i ja čitam na misi. I u crkvi stoji jedna lijepo ukrašena jelka. Ja jako volim Božić. U to vrijeme sve je lijepo: grad, selo, još i dućani. A najbolje je to, da tada ni u školu ne treba ići!

Priredila: Timea Šakan Škrlin

Svjetski dan mladih održat će se od 23. do 28. srpnja 2013. godine u Rio de Janeiru (Brazil) pod geslom: „Pođite, dakle, učinite mojim učenicima sve narode” (Mt 28, 19). Sam susret sastoji se od dva dijela: prvi dio je „Tjedan misija” u dijecezama Brazila, a drugi sam tjedan Susreta u kojem se održava Festival mladih i zaključni susret mladih s Papom i svečanom euharistijom. Nadbiskupija Sao Paolo organizira prigodni program kojim će mlade pripraviti na odlazak u Rio de Janeiro te kako bi se upoznali s biskupijom i župom njihovog boravka. Na kraju tog prvog tjedna kreće se prema Rio de Janeiru gdje se održava središnji dio programa. U Rio de Janeiro se dolazi 22. srpnja i sudionici se raspoređuju po gradu. U danima između 23. i 26. srpnja bit će organizirane zajedničke kateheze za mlade, a u poslijepodnevnim satima u samom gradu biti će Festival mladih. Na punktovima diljem grada kroz glazbu, kazališne predstave, radionice, izložbe i predavanja, mladima će se pokušati približiti različite teme vjerskog, društvenog i karitativnog sadržaja. Na kraju toga tjedna, u nedjelju 28. srpnja, mladi će zajedno s papom Benediktom XVI. slaviti euharistiju. Povratak kućama biti će do kraja srpnja, zbog gužvi u avio-prometu koje se očekuju tih dana u Riu.

Portal Đakovačke biskupije

PEČUH - 2012. - DAN HRVATA

24. studenoga 2012.

Piše mons. Marin Srakić

1. Dvije domovine

Još jednom svima vama čestitam Dan Hrvata u ime naše Đakovačko-osječke nadbiskupije i Hrvatske biskupske konferencije, kao i u ime cijele domovine Hrvatske. Vi stoljećima živite na ovim prostorima zajedno s drugim narodima. Vi imate dvije domovine: domovinu vašega podrijetla (Hrvatsku) i domovinu boravka (Mađarsku) u kojoj sada živite. Oduvijek je bilo na svijetu, otkako su se stvarale granice država, da su neki članovi naroda ostali izvan granica svoje domovine. To može biti izvor nesporazuma, napetosti, ali i bogatstva ako se prihvati njegovanje jezika, kulture, pradjedovskih običaja i gospodarstvenih nastojanja i pothvata. Raznorodno bogatstvo jednoga naroda koji želi živjeti sebe obogaćuje život u jednoj državi, dakako, ako se ne satire ili sapinje njegova životna snaga i rast. Uvijek ostaje aktualno onaj savjet što ga je sveti Kralj Stjepan dao svome sinu Emeriku: „Država u kojoj se govori samo jednim jezikom i koja ima samo jedan običaj slaba je i nesposobna. Zato ti preporučam da blagonaklono prihvatiš strance i da ih poštuješ, tako da radije budu uz tebe nego negdje drugdje" (Pouke, VI). Kako da se ne divimo dalekovidnosti takve opomene? To je opis jedne moderne države otvorene prema potrebama svih građana, u svjetlu Evanđelja Isusa Krista. Danas kažemo, kamo sreće da se taj savjet uvijek i svugdje poštivao!

Zar kroz povijest sinovi hrvatskog naroda nisu obogatili kulturu i povijest mađarskog naroda? Tko da ne spomene naše Draškoviće, Vrančiće, Brodariće, Zrinske, Patačiće, Utješenoviće, i druge? I obrnuto, nisu li veliki ljudi mađarske nacionalnosti, kao što su Erdödy, Szörenyi, odigrali i značajnu ulogu u našoj povijesti? Biskup u Đakovu boravi od onog vremena kad je herceg Koloman, brat kralja Bele IV. i podkralj hrvatsko-ugarski darovao bosanskom biskupu velika imanja u Đakovu i okolici.

2. Patriotizam

Vi ste, draga braćo i sestre, imali različita iskustva, i radosna i gorka. Hvala dragom Bogu, mi danas živimo u vrijeme kada je općenito sazrela svijest o neotuđivom pravu svake ljudske osobe i svakog naroda i narodnosti bez ikakve razlike zasnovanom na rasnom, etničkom, kulturnom, narodnosnom podrijetlu ili na religioznom vjerovanju. Isto tako hvala Bogu što živimo u vrijeme kada je sazrela svijest o temeljnom jedinstvu ljudskog roda koji potječe od jednog Boga i Stvoritelja. To jedinstvo ne poništava različitosti članova ljudske obitelji nego ih objedinjuje.

Posve razumljivo da iz svijesti pripadnosti jednome narodu niče potreba ljubiti svoj dom i rod, niče osjećaj patriotizma. Nije to neki instinktivni osjećaj u čovjekovu srcu, nego pročišćena svijest, otvorenost prema drugome, mogućnost darivanja i žrtvovanja, snažan osjećaj solidarnosti s dijelom ljudskog roda koji obuhvaća žive, pokojne i buduće generacije koje ovise o nama kao što mi ovisimo o našim precima. Tradicionalno je kršćanski moral proglasio ljubav prema domovini, tj. patriotizam, krepošću, jednim oblikom kreposti religije... Po precima smo povezani s Bogom, oni su po tome što su nam omogućili da postojimo, bili posrednici božanske Mudrosti. Crkva je uvijek pozivala da njegujemo dvostruku ljubav: prema rodu i domu te prema drugim narodima i prema cijelom čovječanstvu. Jedna ljubav ne isključuje drugu. Jedan duhovni mislilac kaže: „Priznajem da najprije domovini dugujem ljubav, ali odbijam da pod isprikom ljubavi prema domovini na njezinim granicama prestanem tražiti pravednost i ljubav". (G. FESSARD)

Mi živimo u vrijeme kada je općenito u svijetu u ime slobode priznato pravo pojedincima i manjinama na postojanje, pravo na očuvanje i razvijanje vlastite kulture, u prvom redu služiti se vlastitim jezikom. Prošla su vremena kada se nametala promjena obiteljskih imena i imena mjesta, vremena onemogućavanja umjetničkog i literarnog izraza, zabranjivanja narodnih svečanosti i slavlja, vremena veza s izvornom domovinom. Biskup Josip Juraj Strossmayer jejoš prije 150 godina o tome rekao: *„Jezik narodni napose smatra kršćanin kao najveći dar Božji, kano ogledalo, u kojem se duša i srce naroda u svojoj bitnosti pokazuje, kanoti najmožniju narodnog izobraženja polugu, kanoti najsposobnije sredstvo, kojim se na duh narodni djeluje, kanoti blagajnu, u kojoj se sve duševno blago naroda nalazi; zato sve što može čini, da se jezik narodni izobrazi, obogati, oplemeni; sve pak od njega odvraća, što bi ga poniziti, pokvariti, otrovati moglo; ali nipošto ne prezire jezika inostranih, pače rado ih uči ter blago iz njih crpeno*

u blagajnu naroda svoga prenaša, na priliku pčelice, koja po raznim perivojima medni sok kupi ter u košnicu svoju nosi" (HAZU, str. 28). Njegujte svoj materinji jezik, nemojte se njega stidjeti. On će uz poznavanje mađarskog jezika za vas biti bogatstvo i izraz ljubavi prema svome rodu, a tko svoj rodi voli, taj će voljeti i druge narode. Njegujte svoje običaje i slave, ne prezirući običaje svojih susjeda. Njegujte kulturu svoga hrvatskoga naroda.

3. Našu kulturu prožima kršćanska vjera

Osim njegovanja vlastitog jezika valja općenito njegovati kulturu svoga hrvatskog naroda, i to kulturu kakva ona doista jest. A u našoj povijesti i u našem narodu postoji organska i konstitutivna veza između vjere i kulture, između kršćanstva i kulture, dakle s čovjekom, u samoj njegovoj ljudskoj naravi. „Spoj između kulture i vjere nije samo zahtjev kulture, nego i zahtjev vjere... Vjera koja ne postaje kultura jest vjera koja nije potpuno prihvaćena, nije dovoljno domišljena, koja nije vjerno življena" (Ivan Pavao II, Parole sull'uomo). Na čemu se temelji ta stvarnost?

Kulturu hrvatskog naroda kako znamo za njega na svim prostorima na kojima on boravi prožima i oplemenjuje vjera. Vjera je prožimala kulturu u našem narodu tijekom njegove tisuću tristogodišnje povijesti. Naš narod u svim našim krajevima stvarao je i nosio simbole toga, kroz književnost, običaje, odijevanje, mentalitet. Kršćanska podloga naše kulture nije samo neki trag prošlosti ili jedan od onih spomenika koje posjećujemo zbog njihove starine, ona nije zamrla jeka dotrajale civilizacije.

Naša kršćanska vjera prožima kulturu u svim njezinim izričajima, počevši od književnosti pa dalje. Dovoljno je samo površno prelistati djela hrvatske književnosti, bilo narodne ili one druge, pa da se osvjedočimo u istinitost tih riječi. Vjera prožima naše narodne običaje koji se održavaju kako kroz pojedina godišnja doba tako i prigodom pojedinih blagdana preko godine. Vjera je oplemenjivala narodnu nošnju koja se nosila različita u raznim zgodama crkvenog života. Vjera je bila nadahnuće za naše pučke pjesme koje su također i sročene i uglazbljene u skladu s crkvenom godinom.

Vjera u Isusa Krista ne drijema u našoj Crkvi, u našem narodu i u srcima vjernika kao u kakvom usnulom dvorcu, kao kakav gotovo usahli potok ili kao podzemna rijeka koja natapa samo katakombe.

Vjera koja prožima kulturu našeg naroda ne zatvara nas u geto zatvorene skupine, ne prihvaća prozelitizam, isključivost i borbenu nesnošljivost, nego nas s poštovanjem otvara prema dugim narodima i njihovim vrijednostima.

Kad su se kroz protekla desetljeća (za vrijeme komunizma) u smotrama narodnih običaja zabranjivali vjerski simboli i izričaji u kulturi, nismo mogli prepoznati ni svoju povijest ni svoju sadašnjost. Tada se htio umjetno stvoriti rascjep između naše kulture i vjere, i da se to dogodilo, izašli bismo osiromašeni.

Mi danas živimo u demokraciji i slobodi. Demokracija i sloboda s obzirom na našu kulturu traži od nas visoki osjećaj odgovornosti. Traži i budnost da, pod utjecajem raznih pritisaka ili manipulacija, od kojih nisu slobodne suvremene demokracije, ne izgubimo slobodu stečenu tako mučno i uz tako visoku cijenu.

Zahvaljujemo državnim i lokalnim vlastima Republike Mađarske koja u novim prilikama sa svojim zakonima i materijalnim sredstvima omogućava da njegujete svoj jezik i kulturu. Iskoristite to. Šarolikost krajeva u kojima živite rasuti po cijeloj Mađarskoj omogućuje vam da svoje narodno blago još više razvijate, ali uz uvjet da sačuvate jedinstvenost hrvatskog narodnog bića.

(Homiliju u cijelosti pročitajte na portalu ***www.zornicanova.croatica.hu****)*

Mons. Marin Srakić u društvu hrvatskih svećenika u Mađarskoj i gerenarlnog vikara Pečuške biskupije, Balázsa Garadnayja. Foto: Akoš Kolar

Svjetski skup u duhu Asiza

Međunarodna konferencija za mir „Naša je budućnost živjeti zajedno – Religije i kulture u dijalogu" održana je u Sarajevu od 9. do 11. rujna 2012. g. u organizaciji Zajednice Sant'Egidio, Islamske zajednice, Srpske pravoslavne crkve, Vrhbosanske nadbiskupije i Jevrejske zajednice. Katolički laički pokret Zajednica svetog Egidija utemeljena je u Rimu 1968. g. nakon Drugog Vatikanskog koncila. Djeluje u više od 70 zemalja i broji preko 50000 članova. Od povijesnog Dana molitve pape Ivana Pavla II u Asizu 1986. g., svake godine organizira susrete i molitve za mir u drugome europskom gradu. Prošle godine je to bio München, ove Sarajevo, a 2013. g. bit će Rim.

Međunarodna konferencija je svečano otvorena 09. 09. 2012. g. Predsjedala je Katherine Marshall sa Georgetown Univerziteta iz SAD, a u uvodnom dijelu istupili su predsjednik Predsjedništva BiH Bakir Izetbegović, patrijarh Irinej, reis-ul-ulema Mustafa Cerić, kardinal Vinko Puljić i predsjednik Jevrejske zajednice Jakob Finci. Pročitana je poruka pape Benedikta XVI, a glavnom rabinu Izraela uručena je glasovita sarajevska Haggada. Sudionicima konferencije obratili su se: ministar međunarodne suradnje i integracija i utemeljitelj Zajednice Sant' Egidio Andrea Riccardi, talijanski premijer Mario Monti, premijer Republike Obale Bjelokosti Jeannot Ahoussou-Kouadio i predsjednik Vijeća Europe Herman Van Rompuy. Pozdravnu riječ su uputili predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović i predsjednik Republike Crne Gore Filip Vujanović. Drugi dan Konferencije protekao je u zanimljivim i aktualnim tematskim panelima koji su se odvijali na više mjesta u gradu. Konferencija je završila molitvom za mir, procesijom i završnom ceremonijom na trgu pred Domom oružanih snaga BiH kada su sudionici potpisali Apel za mir 2012 u kojem piše: „Mi, muškarci i žene različitih religija, skupili smo se ovdje na poziv Zajednice sv. Egidija te Srpske pravoslavne i Katoličke crkve kao i Islamske i Jevrejske zajednice u ovoj zemlji, lijepoj ali izranjavanoj kako bismo zajedno poručili: nikada više rata u ovoj zemlji, nikada više ni u kojem dijelu svijeta." Svijeće koje su zapalili svi vjerski poglavari simboliziraju mir i život osvjetljavajući put kao što vjera razbija tamu. Za vrijeme konferencije u Sarajevu je boravilo preko 4000 predstavnika crkava, vjerskih zajednica i političara iz čitavoga svijeta kako bi dali svoj obol izgradnji mira, povjerenja i međukonfesionalnog dijaloga. Veoma emotivan bio je istup kardinala Rogera Etchegaraya koji je dolazio u Sarajevo tijekom opsade i tada molio petkom u džamiji, subotom u sinagogi, nedjeljom u Sabornoj crkvi i Katedrali srca Isusova: „Sarajevo, molim te: daj ruku tvom bližnjem, bez obzira tko je on i zajedno podignite vaše ruke ujedinjene prema Bogu". Duh Asiza je papa Ivan Pavao II. Danom molitve odaslao u svijet. Zajednica sv. Egidija ga širi svojim djelovanjem, no on sam je u temelju Franjevačkoga reda koji u Sarajevu službeno nije bio uključen u rad Konferencije za mir.

Tekst i slika: Leona Sabolek

MOLITVA MAJCI BOŽJOJ VOĆINSKOJ

Gospo voćinska, Majko od utočišta!
Ti si obiljem svojih milosti tijekom
stoljeća bila zaštita, utjeha i nada
našem narodu u teškim povijesnim
vremenima. U svim stradanjima,
progonima i patnjama po tvojoj
majčinskoj blizini osjetili smo ruku
pomoćnicu, koja nas je snažno vodila
k Isusu Kristu, jedinom Spasitelju
čovjeka.
Puni vjere i dubokog pouzdanja stojimo
pred tvojim milosnim likom i molimo te:
brani našu domovinu, štiti Požešku
biskupiju i pomozi svima nama, koji te
u svojim osobnim potrebama zazivamo.
Ostani s nama u svim kušnjama života,
Majko od utočišta i ne daj da itko od nas
skrene s puta tvoga Sina. Koji živi i kraljuje
danas i uvijeke. Amen.

Hodočasni dani 2013. g. u Marijađudskoj (Máriagyűd) bazilici

300. obljetnica zavjetnog kipa

Datumi hodočašća:

9. prosinca 2012. g.	Otvaranje Svete godine
3. veljače 2013. g.	Svijećnica
24. ožujka	Cvjetnica – Prikaz Muke Gospodnje
14. travnja	Navještenje Gospodinovo – Blagovijest
5. svibnja	Hodočašće majki
11. svibnja	Pješačko hodočašće Pečuške biskupije
19. svibnja	Duhovi – zavjetno hodočašće Cigana (Roma)
26. svibnja	Presveto Trojstvo – zavjetno hodočašće Hrvata
23. lipnja	Hodočašće obitelji
30. lipnja	Sv. Petar i Pavao – godišnjica proglašenja zavjetne crkve bazilikom
6. srpnja	Dan mladih
7. srpnja	Srpnica
14. srpnja	Gospa od Karmela
28. srpnja	Sv. Ana i Joakim – hodočašće starih roditelja
4. kolovoza	Gospa Snježna
18. kolovoza	Velika Gospa – glavno hodočašće
20. kolovoza	Sv. Stjepan
25. kolovoza	Kraljica Svijeta – hodočašće Sikuljaca iz Bukovine
1.rujna	Hodočašće ovisnih bolesnika
8. rujna	Mala Gospa – zavjetno hodočašće Nijemaca
15. rujna	Žalosna Majka – hodočašće bolesnih, umirovljenika, udovaca i udovica
21. rujna	Hodočašće ministranata (subota)
29. rujna	Anđeli čuvari – hodočašće hendikepiranih osoba i njihovih obitelji
6. listopada	Gospa Mađara
24. studenog	Godišnjica posvećenja bazilike
8. prosinca	Bezgrešno začeće – zatvaranje Svete godine

Osim označenih hodočašća, potpuni oprost se može steći prve nedjelje svakog mjeseca po daru Svetog Oca Pia VII. Potpuni oprost se može steći na godišnjici posvećenja bazilike, na godišnjici proglašenja titule bazilika, dana pješačkog hodočašća Pečuške biskupije, te dana koji svaki vjernik sam izabere za sebe. Na svaku drugu prigodu stječe se djelimični oprost.

RASPORED SV. MISA U 2013. G.

Nedjeljom u 8 i 10 sati, od ponedjeljka do subote (osim utorka) od 30-og rujna do 30-og ožujka u 17 sati, od 1-og travnja do 28-og rujna u 19 sati. Molimo, da se organizirane grupe unaprijed jave u župnom uredu! Rado pomažemo u organizaciji kulturnih programa i prenoćišta, u prehrani, spremni smo osigurati vodiča za grupe.

„O Marijo mila, mi smo sada tuj, usliši nam pjesmu, daj vapaj nam čuj! Na putu života križ čeka nas ljut, daj, Majko, nam kaži Ti u nebo put."

Rimokatolička župa
7818 Marijađud, ulica Vujicsics br. 66.
Telefon i faks: 72/579-000.
e-mail: plebania@mariagyud.hu

Nikola Tordinac

Baklje u predvečerje polnoćnice

Čudna li naslova, pomislit će koji, da nijesu crtice, bi još posumnjao, da se neće iza ovoga nastupa izvaljati kakva romantična sa dva, sa tri ubojstva začinjena, sa dva sa tri preljuba osoljena, pa ipak sretno i blagosovno dokrajčena pripovijest – ne boj se – u selskoj torbi nema ovakvih zlaćenih jabuka, te se kriju u mirluhnih velegradskih maramkah. Običaj – običaj brate – goli običaj jedan našeg seljak skanio sam ovdje ocrtati, a ima jih on lijepih – ima Bože voljani! da bi mogao od njih stotinu brojanica iznizat. Ti običaji njemu su sveti – baština su pradjedovska, a ima ih starijih od kršćanstva – zadiru još u gluho pogansko doba, a on toliko jih milovao, da jih ne uzmože pregorjeti, nego jih je priljubio kršćanstvu i tako jih očuvao – očuvao u drugoj odori i obući, al u jezgri iste istincate, kaki su bili u izkonu svom… Dok je zadružni život cvao – cvao i stanarski – svega bilo do grla – a kako se uzeo razsipati zadružni život, trglo i blago u bezstrv. Čemu stan? za marhu, koju ne možeš doma smjesti – al hvala kugi, koja po Slavoniji nemilo harači, pa ne guta samo živo, nego i kuće i kućišta, oranice i livade sve odnosi i raznosi – rekoh: hvala kugi, pa evo stanarski život na domaku svom – diše, a da ne izdahne – umire, a koji čas, pa će doumrti, a sve sa kuge, koju okrstiše u nas: „porcijom" i „diobom". Zimi su svi stanovi napučeni pa ne čudi se, ako ti reknem, da se baš sa stana Brkićeva toga gazde i gose njekako na nedjelju dana pred Badnjak orila đavolasta pjesmica iz djevojačkoga grla:

Crne oči niste sad u modi,
Već plavetne ko što su u mene,
Ko u mene i u moje želje.

Ovu pjesmicu spjevala Brkićeva jedinica, djevojče kakovih sedamnaest godina. Čubnula do onizkog stanarskog ognjišta, na kom gorjelo, a uz vatru u čađavu loncu ključala voda – malom britvicom gulila repicu (krompir), krojila i u kipljuću vodu bacala – spremala užinu. Od jare zažarili joj se okrugli, jedri obrazi, a od dima povrtile joj suze u one mehke, plavetne oči, o kojih sama otojić pjevala, da su sad u modi; počešće digne lakat, da presuši suze u očijuh, pa joj se svakad spužu vezena porukavlja i ogole lijepo zaobljene, a od sunca priplanute ruke; izpod bijele marame, kojom povezala glavu, kradu se garavi solufi, pa djevojku miliju po obrazah. Oko pinih grudi privio se vezeni, a ogledalci načičkani kožušak, izpod kožuška pritegla se u tananu pasu širokom tkanicom. Sad izreza repicu, pa se diže – i poravna rukom šarom vunicom izvezene skute, koje bila slikovito podpregla, pa joj se vide crljene vunene čarape. Osrednja je – al jedra, zdrava – živa, kao da se na igli vrti. Dohvativ sa tri prsta iz soljenice soli, zasoli repicu, pa zapjeva tankovito:

Bože mili i ti pravo nećeš,
Svakom dika, a di je menika?!

– Baš tako Jelice? ozva se u taj par mužko grlo sa kuhinjskog praga. Jelica se trgnu, kao da si ju šilom bocnuo, okrenu se kao vjeverica, pa kad vidje došljaka, prasne u smijeh.

– Hi! hi! Luka – zar si već došao iz doma? Šta radi majka?

– Majka ti evo poslala u prtenki kruha i slanine – ovo će tebi i stricu dosta biti do badnjaka, a onda ćeš doma sa pastiri! – dореče glavit, plav momak, pa skide sa ramena punu prtenku, te jednom rukom pruži prtenku, a drugom štipnu djevojku u obraz – ciknu djevojka, pa pljesnu momka po ruci. Luka i Jelica, komšije u selu, komšije na stanu – zajedno rasli, dorasli, učili, pastirevali – ele dosad sve zajedno, a hoće li i odsad sve do njezine, ili njegove smrti – to Bog zna. Al jezičava, selska fama kazuje: da se to dvoje čeljadi rada gleđe, traži i sastaje. Istina jest, da se Luka rada šali sa Jelicom, a Jelica opet s Lukom – ako u kolu, do nje će se uhvatiti; ako je u torbi krušaka, njoj će donijet i najzrelije probrat; ako je vašar, njoj će kupiti od licitara šareno srdce sa ogledalom; ako je svetac, njoj će kupiti u Jakoba bombona; ako je u crkvi, Luka će i misu i popa kod oltara zaboravit, pa samo Jelicu gledat – sve je to istina, al je opet i to istina: da se njih dvoje još od malena poznaje, pa kao znanci i komšije i pravo je, da se paze.

– Ded mi Jelice ugljen, zamoli momak izvadiv svoju kraćahnu lulu. Skoči ona, pa dohvati na vatralju ugljen, al đavolan hitro ogrlio djevojku, pa joj ukrao cjelov – ciknu djevojka, izpusti vatralj, izmače se i uteče u klijet. – Jelice, ako sam te poljubio, nisam te ujeo, nasmija se momak, pa uze na dlan živi ugljen, metnuv ga na duhan i pritisnuv ga noktom, papnu njekoliko puta, a onda viknu:

– Ajde s Bogom Jelice – na badnjak ćemo se svi stanari na tvom stanu sakupit – pa otale u selo! Naheriv kapu na lijevo uho, zapjeva mužkim glasom:

Selom idem, selo viče na me,
Što ja ljubim jedino u mame.

A onda opet:

Kad ja projdem kraj dikina dvora,
Dikin pogled mene pratit mora.

Juh! Hop šalaj pa šalaj! Juknu momak zavitlav kapom nad glavom i pozdravi Jelicu, koja ga s praga okom pratila, a onda hitro pobjegla k banku. Došav momak na svoj stan uze sjekiricu, pa zađe u branjevinu, gdje probra i posječe dva mlada hrastića, pa ih odnese na stan. Okljaštriv šibe, ostavi hrastiće na hvat duljine, ostalo odsiječe. Izgrnuv vatru iz peći turi štapove u nju, da se upare i voda izcuri. Sada tek ode marvu namirivat. Sutradan izvuče suhe štapove iz peći, uze malj, pa stane tući po štapovih sve dotle, dok se nijesu izkošljali kao metla, te metle poveže na dva mjesta i metne u zapećak i sad su baklje ili svjetaljke gotove. … Dan po dan prolazio, i osvane badnji dan, sat, po sat ginuo i unoća se vrijeme. Luka prebacio torbu, ogrnuo kabanicu, uzeo iz zapećka baklje, zaklipio stan i pohitio na ročište. Tuj se već bilo pribralo jedno tridesetak stanara: momaka i djevojaka, u svakoga baklja, kao u Luke, samo Jelice nema, al za nju se pobrinuo Luka, pa i pravo je, kad joj je komšija. Vrije Brkićev stan od ijuka, cilika, vriska i doskočica pustopašne mladeži. Hitri momci nanijeli slame, zapalili, buknu slama, a mladež poleti paliti baklje. Kad upališe, zasja se poljana pred njima, a u plamenu zaiskri čarobno snijeg po zemlji i inje po drveću. Svi se poredali barabar (dug red), na vrh reda smjestio se gajdaš, zacviliše gajde, pociknuše momci, planuše baklje, a hitre noge zaškripaše u snijegu, bučna povorka ganu se domu. Kad odmakoše na polajnu i makle mrvo dogorješe, razveza se, razbi se družtvo širom, potegoše omahivat bakljami pa ih hitat u vedrinu, a iz svake osiplje se kiša izkrica snijegom, kao plameni snopići suču baklje iz ruku japarnih pastira i pastirica, jedne lete gore, druge padaju dolje, a izpod njih protrkuju pusti momci, pa ih čekaju na ruke. Kikot, vrisak, ijuk ozvanja daleko u noć. Jedni ulove baklju, pa okreću hitro, hitro rukom, pa ti se nadaje kao da rukom vrte zažareno kolo. Tukaju se momci i djevojke snježnikom, sad zacikče djevojka, sad jalakne momak. Razigrala se i Jelica, bježi, da ubjegne Luki, desilo se, pa baš ju on morao poćerat. Bježi Jelica, pa kako bježi, natrka upravo pod bukteću baklju, koja se vraćala iz visine pa Jelici na glavu, planu marama, i zlo projde djevojka, da se i opet ne desi, pa ne doskaka Luka, koji maramu golom rukom strga i u snijeg baci.

– Jelice, je li te ubila svjetaljka? zapitat će zabrinut trljajuć maramu po snijegu. Djevojka ni riječi, samo se slatko nasmija, pa pričešljav rukom garavu kosu uze baklju, zavrti ju, pa ju šiknu visoko, visoko u mrak i zapjeva:

Svit mi veli, da sam gorko zelje,
Ja sam moga dragoga veselje.

Dotle Luka utrnuo maramu, pa nazbljiv se, kašljucnuv i pljunuv, razmaha se bakljom, pa k Jelici i uloviv je rukom oko pasa, pogleda joj u jedre, rumene obraze, uroni joj pogledom u njena dva vedra i plavetna neba i tiho, tiho, jedva da je djevojka čula, šaptnu joj na uho:

– Jelice, ja tebe volim, voliš li ti mene? i ako me voliš, hoćeš li ići za mene?

Zadrhtala djevojka, zadrhtala od milja i draga, ma prvi puta je, što joj je razkrio srce, zadrhtala djevojka, a na plave oči povrtile suze, odkinule se kao biser, pa kanule na jagode kada još tiše lanu:

– Volim te, pa ići ću za te.

Vrisnu momak, pa poljubio djevojku, poljubio ju, gdje je najslađe poljubit, u medena usta, u čelo bijelo, gdje se obrve sastaju, u oba obraza, gdje još blistale one dvije suze, koje joj se odvojile od očiju, kada ju upitao: Jelice voliš li ti mene? Nad njima vedro zvježđano nebo, okolo bučna mlađarija bakljami u ruci i pozdravljaju najsvetiji izljev ljudskih srdaca usred svete, badnje, za milovanje kao stvorene noći. Bučno krenuli pastiri poljanom, a sretna Jelica dade oduška prepunu srdcu pjesmom:

Diko moja, polak srca moga,
Volim tebe, pa više nikoga.

A on odpjeva:

Da sam sada,
Di mi srce pada,
Srce pada,
Di mi dika sada.

A ona:

Diko moja, odkada sam tvoja!
Od malena tebi sam suđena.

Tako pjevajuć stignu pred selo, gdje svi pobacaju baklje, pa onda svaki sebi, čim pastiri dođu, napale se svijeće, unese slama i odpočne večera. Lijep je ovo običaj i na prvi mah bi rekao, da je ovo u spomen prvih pastira, koji se prvi pokloniše novorođenomu kralju. Ali baklje me opet sile vjerovati: da je to poganski, a samo kršćanskom odorom maskirani običaj. Ovom slična nalazi se i u Bretagni.
A što je s Lukom i Jelicom? – ništa, toliko ti mogu reći, da budućeg badnjaka neće nositi sa stanari svjetaljke, vjenčali se, a vjenčani toga ne nose.

Odabrao: Đuro Franković

Sedam godina vršendskog crkvenog zbora

Pjevački zbor „Orašje" pod vodstvom Eržike Vranešić djeluje od 2005. g. u Vršendi u sklopu mjesne Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata. Na samim počecima, tada mješoviti zbor, brojio je skoro dvadeset članova, a danas ga čine žene, njih desetak. Svake nedjelje u vršendskoj crkvi posvećenoj svetom Mihaelu pjevaju na koru hrvatske ili mađarske, ili njemačke pjesme, pošto među njima su i dvije Njemice. Jedne godine zbor je uz pratnju orkestra „Orašje" u Vršendi pjevao i trojezičnu polnoćku, što je emitirala kablovska televizija iz Bolje. Možemo reći da su one primjer naše vjerske zajednice. Svake godine odlaze na nastupe, kojih ima dosta, ne samo u naša hrvatska naselja već i u Hrvatsku, prvenstveno zahvaljujući onim veoma dobrim vezama koje zborovi gaje međusobno i to najviše sa pjevačima iz Dušnoka i Kozara. No tu su i zborovi iz Kaćmara, Mohača, Pečuha i drugi, s kojima se ne sastaju svake godine, ali se već članovi tih zborova veoma dobro poznaju i na raznim manifestacijama ne propuste priliku da malo porazgovaraju. Hrvatska samouprava i Hrvatska udruga u Vršendi pružaju im punu potporu, osiguravaju uvjete za rad, tako je nedavno zbor dobio sintetizator kako bi uz pratnju Marijane Barjakter naučile sve više vjerskih i narodnih pjesama, jer naravno pjevaju i hrvatske narodne pjesme, kojima su nastupale i u Sajki, Njaradu te Batini, Vukojevcima, Gajiću, Dražu i Piškorevcima. Ove godine uz njihovu pomoć po sedmi put je organiziran, veoma uspješno, Susret hrvatskih crkvenih zborova, gdje se pored zborova iz Kaćmara, Dušnoka i Kozara, prvi put predstavio zbor crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Duboševice iz Hrvatske. Pjevački zbor „Orašje" već ima dva poziva za narednu godinu i to u svibnju u Dušnok te u kolovozu u Duboševicu a ako bude još poziva, a ti pozivi žene nađu u dobrom zdravlju, sigurno će se vrlo rado odazvati.

Marijana Balatinac

Dani darivanja

Dan Svetog Nikole, Mikule ili Nikolajze (6.12.), velikog sveca, biskupa iz maloazijskog grada Mire, slavi se u gotovo svim krajevima Hrvatske. O tome uvjerljivo svjedoče kapelice i crkve koje su mu posvećene. Uz ovog sveca vezuju se brojne legende o dobročinstvima sirotinji i djeci. Hrvatska, kao dio građanskog europskog kulturnog kruga, obilježava taj dan kao dan darivanja djece. Pučka tradicija poznaje maskiranje i obilaske svetog Nikole i krampusa, koji noseći lance i šibe uz strašni izgled plaši grješne, posebno djecu. Nikola daruje dobre voćem i slatkišima. Postoji tradicija darivanja djece uz nevidljivog sveca koji darove ostavlja na prozoru u pripremljenim čizmicama ili čarapama uz pisamce s napisanim željama. Svetom Nikoli se utječu putnici i mornari.

Muzej anđela

Muzej anđela u Varaždinu, Kranjčevićeva 14, radi svakodnevno od 10.00-13.00 i 17.00-20.00 sati. Prema potrebi, posjet se može dogovoriti i izvan radnog vremena na tel +385 (0)98 569 520, ili na +385(0)42 494 056. Varaždinski „Anđelinjak" je prostor koji dodira sna i jave, mjesto gdje možete ponovno sresti svojeg anđela čuvara. Svijeta kakav je bio više nema i mnogi su zaboravili svojeg anđela, no ne treba očajavati, pogledajte u varaždinski „Anđelinjak", možda on tamo sniva!

www.angelsmuseum.com

Hižni blagoslov

Jezuš Nazarenski Kralj Židovski. Ovo obladano ime naj občuva nas od vsakoga zla. Amen.
Sveti Bog, sveti zmožni Bog, sveti vekivečni Bog, smiluj se nam. Mir našega gospona Jezuša Kristuša, moć njegve svete muke, znamenje svetoga Križa, i neoskrvnjenost blažene Device Marie, blagoslov vseh Sveteh Božjeh, obramba sveteh Angelov, zagovor vseh Izebraneh Božjeh, naj bude med nami i našemi vidljivemi i nevidljivemi nepriateli sada i na vuri naše smerti. Vu ime Otca i Sina i Duha svetoga. Amen.

Odpri Bože, vusta moja,
Da te hvalim prez pokoja,
Da zvišavam vsako vreme,
Otec! Tvoje sveto ime.

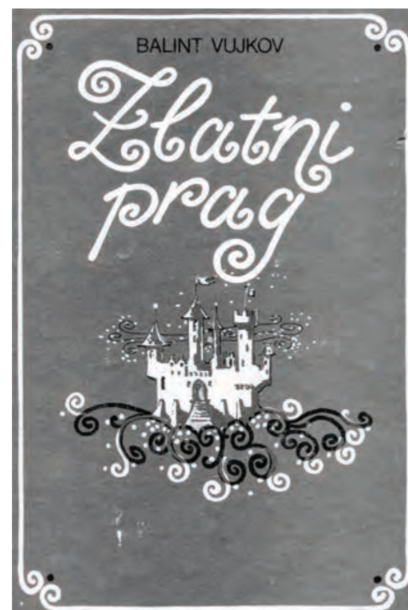
Tekstovi su to koji se nalaze na prvim stranicama molitvenika pod naslovom: **Jezuš, navučitel naš ili Molitvena knjiga, vu kojoj zvun keršćanskoga nauka nahadjaju se pobožne i obrativeče molitve vu vseh življenja prilikah i dogodjajih. S pridavkom pobožnosti putnika Marianskoga, osobito vsem pobožnem Mariu Bistričku pohadjajućem, potrebnoga.**
Kjiga je objavljena u Zagrebu, deveto je izdanje, nakladnik i finasijer bio je g. V. Kohanek, a tiskanje je obavljeno kod Antuna Seholza godine 1907. Vlasnica molitvenika je teta Marica, ona stanuje u Komlou od svoje mladosti, naime tamo se udala i brižno čuva molitvenik svoje prabake Ilone Zajecz, rođene 1888. godine.
Na prvim stranicama molitvenika objavljen je kalendarski dio u kojem su navedeni blagdani i spomendani svetaca, te narodni nazivi za mjesece. Doznajemo tako da se prvi mjesec naziva ***Prezimec***, drugi ***Svečen***, treći ***Sušec***, i tako redom: ***Traven***, ***Rožnjak***, ***Klasen***, ***Serpen***, ***Velikomešnjak***, ***Malomešnjak***, ***Listopad***, ***Vsesvetčak*** i ***Gruden***.

Nastavak teksta pročitajte na portalu
www.zornicanova.croatica.hu

U povodu 100. obljetnice rođenja Balinta Vujkova

Sakupljao je i legende o Isusu i sv. Petru

U narodnim predajama slavenskih naroda i susjednih Mađara nailazimo dualističke motive o stvaranju svijeta, odnosno ovdje priopćene legende o Isusu i svetom Petru govore o nadziranju svijeta dvaju putnika namjernika. U narodu takvi narativi bili su uvijek popularni i rado kazivani a nisu mimoišli ni pozornosti velikana narodne književnosti, sakupljača pripovjedaka Balinta Vujkova (1912 – 1987) koji ih je trgnuo od zaborava, ophodivši hrvatske etničke skupine i u Mađarskoj. Balint Vujkov, u svakom pogledu zaslužuje naš interes, naime nezaobilazan je i prigodom izdavanja folklornih tekstova, s obzirom da danas već nema takvih nadarenih kazivača kao što ih je bilo u njegovo doba, a s druge strane pak, rijetko će se naći takvi samopožrtvovani sakupljači, kao što je on bio. Njegovo djelo ostaje trajno i nailazi na pravi uspjeh i odjek kod svakog priređivača nove folklorne zbirke, jednako tako i na dobar prijam od strane čitateljske publike, kao i izdavača. Njegovi radovi su autentični i plijene ljepotom i svježinom hrvatskog narodnog duha. Na njegovim zbirkama odrasle su generacije. Pučke bajke i priče pune su fantastike i iracionalnih aktera, događaja i događanja, stoga i radoslušane. Vujkova veličina leži i u tome da je pravovremeno došao do spoznaje da hrvatske pripovijetke treba spasiti od zabora, te je svojim djelima podigao trajni spomenik. Budimpeštanski nakladnik Móra Kiadó dogodine objavit će na mađarski jezik prevedene pripovijetke Hrvata u Mađarskoj, u kojoj zbirci pod naslovom „A gyermek és a sárkány” (Dijete i zmaj) naći će se i hrvatske (bunjevačke, šokačke i racke) pripovijetke Balinta Vujkova. Nedavno su mu ugledale dana „Gradišćanske povidalje” (pripovijetke) u nakladi Panonskog instituta u austrijskom Pinkovcu, po broju 45 priča i jedna dječja pjesma.

Djelo Balinta Vujkova, neumornog sakupljača narodnog blaga uvijek iznova nudi nove i nove izazove za istraživače hrvatske pučke baštine. Na njivi pučke književnost hrvatske dijaspore uzorao je doboku brazdu te nam je ostaje uzorom, čiji primjer trebamo slijediti.

Đuro Franković

